Štev. 100 Posamezna številka 20 stotink V Trstu, v petek 29. aprila 1921 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVI

Izhaja — izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm*). — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 stot., osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov, *mm* po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Komunistična stranka in volitve

Na drugem svetovnem kongresu III. internaiconale v Moskvi je obveljalo v splošnem načelo, da se po vseh deželah s konstitucionalno ustavo komunistična stranka mora udeležiti volitev. Izvzeti so le taki slučaji, v katerih bi udeležba ali bila združena s prevelikimi težkočami ali nasprotovala komunističnemu razmahu.

Kongres je tudi natančno določil, kakšna naj bo revolucionarna taktika komunistične stranke. Po teh določbah je parlamentarna skupina le postranski in manj važni odsek stranke, ki je v polni meri podrejen centralnemu vodstvu. Naloga parlamentarne skupine je v prvi vrsti, razkrinkati reformiste in sorodne jim politične struje, dalje dokazati, da je nesmiselno pričakovati, da bi se s parlamentarnim bojem dali doseči proletarski ideali. Ti se morejo doseči le z nasilno zrušitvijo obstoječega reda ter z uvedbo proletarske diktature. Parlamentarizem kot državni sistem je postal le »demokratična« oblika buržoaznega gospodstva. Buržoazija potrebuje vsled razvoja v poslednjem času dozdevno ljudsko predstavništvo, ki se na zunaj kaže kot organizacija »ljudske volje«, stoječa nad razredi, je pa v resnici le poslušno orodje v rokah gospodujočega kapitalizma. Vsled tega ne more služiti parlament komunistom kot torišče za dosego reform in zboljšanja socialnega položaja delavskih množic. Politično delovanje komunistov ima svoje težišče zunaj parlamenta.

Kot članica III. internacionale se torej komunistična stranka Italije mora udeležiti državnozborskih vlitev, dasi je med italijankimi komunisti veliko takih, ki so za neudeležbo, bodisi da so načelni nasprotniki volitev bodisi da upoštevajo težak položaj stranke v sedanji volivni borbi.

Komunistična stranka Italije je izdala na svoje pristaše in volivce obširen proglas, v katerem se naglašajo pred vsem napake socialistične stranke. Ta je zagrešila začasen poraz proletarcev. V splošnem pa odgovarja proglas strogemu komunističnemu programu, ki se da na kratko tako-le določiti: polastitev politične oblasti; celotna razrušitev buržoazije in držav. ustroja, torej odprava parlamenta, vojske, upravnega reda, policije itd.; uvedba proletarske diktature s sodelovanjem delavskih in kmetskih svetov.

Na podlagi tega splošnega programa, ki obsega najvišje smotre komunističnih teženj v dobi revolucije, je začrtana tudi taktika parlamentarne skupine, ki smo jo zgoraj označili, in ki tvori obenem posebni volivni program komunistične stranke.

Komunisti poudarjajo torej pred vsem, da se udeležijo volitev v prvi vrsti zato, ker to zahtevajo določbe III. internacionale. Vendar zasledujejo pri tem tudi namen, da se poudari razlika med socialisti in komunisti tudi v praktičnem parlamentarnem boju. Ne smemo namreč pozabiti, da se socialistična stranka navidezno drži še vedno komunističnega programa in hoče veljati za komunistično. »Čisti« komunisti se morajo bojevati, da se razčisti to »nesporazumljenje«, kakor ga imenujejo socialisti - edinjaši. »Čistim« seveda ne bo težko dokazati, da se socialistična stranka z vsakim dnem bolj in bolj oddaljuje od III. internacionale. V listi kandidatov socialistične stranke se blešče imena pravih izrazitih reformistov, ki odločno in brez dvoma odklanjajo vstop v III. internacionalo.

Zatorej bodo te volitve za komunistično stranko priložnost, pri kateri se bo prvič jasno in strogo mogla ugotoviti razlika med različnimi »komunisti«. Vsled tega je volivna borba komunistov naperjena v prvi vrsti proti socialistični stranki. Dalje pa bodo volitve prvo, vsaj nekoliko zanesljivo štetje, koliko pristašev ima komunistična stranka v delavskih množicah. Iz livornskega kongresa vemo, da je glasovalo za imolsko resolucijo, t. j. resolucijo »čistih« komunistov, po svojih odposlancih približno 60.000 vpisanih in organiziranih članov prejšnje skupne stranke. Toda to število je zelo nezanesljivo in nam ne more služiti za podlago, ako hočemo presojati moči komunistične stranke.

Posebno pa je upoštevati, da stopa komunistična stranka pred delavstvo z boljševiškim, nepopustno revolucionarnim programom, ki je bil do livornskega zborovanja pri socialističnih demagogih vedno na dnevnem redu. Vsled poloma socialistov po zaslugi njihovih nesposobnih voditeljev pa je prišlo to demagoško frazerstvo precej ob veljavo. Zatorej je težko prerokovati, v kakšnem številu se bodo delavske množice volilnega boja sploh udeležile. Velik del proletarskih množic je postal nezaupen in ne bo verjel nobenemu, še tako lepemu in revolucionarnemu programu, ko je doživel socialistični pokret v Italiji tako nezaslišan poraz.

Potem moramo vzeti v račun nasilna dejanja fašistovske organizacije. Ta nasilja bodo brez dvoma mnoge odvrnila od udeležbe pri volitvah. Zato si ne bo mogoče niti po volitvah ustvariti točne slike, kako so množice politično orientirane z ozirom na socialistično in komunistično stranko. Ta nasilja bodo pokvarila vsako resnično statistiko političnih pristašev iz delavskih slojev.

Vkljub vsem težavam pa so komunisti postavili svoje kandidatne liste v večini volivnih okrožij. Splošno pričakujejo, da pride ta stranka ojačena v parlament. Po livornskem razkolu so imeli komunisti v parlamentu 17 poslancev, pri teh volitvah se utegne to število morda za nekaj poslancev zvišati. pa ne veliko. Kakor rečeno, pa ne polagajo komunisti na večje ali manjše število poslancev v parlamentu nikake važnosti, pač pa njihovi mogočni nasprotniki. Ti pa bodo že poskrbeli, da bo število komunističnih parlamentarcev kolikor mogoče majhno.

Jugoslavija

Pogajanja med Pašićem in muslimani

BELGRAD, 26. Pričela so se ponovna pogajanja med Pašićem in muslimani iz južne Srbije. Pogajanja je vodil Pašić sam, ki je obetal, da bo izpolnil vse zahteve. Minister za agrarno reformo je v tem zmislu spremenil nekatere odstavke, s čemer se sprejme muslimansko stališče. Vlada pa je pripravljena iti še dalje. Včeraj je bila o tem vprašanju razprava na seji demokratskega kluba. Verjetno je, da bo Pašić zahteval, predno bo popolnoma ugodil muslimanom iz južne Srbije, naj vstopijo nazaj v svoje prejšnje klube. Kakor kaže, bodo muslimani tudi nadalje ostali v svojih samostojnih klubih in bodo podpirali vlado.

Prvi izidi občinskih volitev v Sloveniji

LJUBLJANA, 27. Pri občinskih volitvah v **Ljubljani** je dobila Jugoslov. demokratska stranka 18 mest, Slov. ljudska stranka 10 mest, Narodno soc. stranka 8 mest, komunistična stranka 6 mest, Socialno demokratska stranka 5 mest in Samostojna kmetijska stranka 1 mesto.

V **Mariboru** so bodili socialni demokrati večino. Odnesli so 13 mest. Narodni socialisti so dobili 9 zastopnikov, Slovenska ljudska stranka 7 zastopnikov, Jugoslov. demokratska stranka 7 zastopnikov, komunisti 4 zastopnike.

V **Celju** ima največ zastopnikov Jugoslov. dem. stranka. Dobila je 12 mest. Druga najmočnejša stranka je socialno demokratska. Dobila je 10 zastopnikov. Narodni socialisti imajo 6 zastopnikov, Slovenska ljudska stranka je dobila 4 zastopnike. Komunisti so ostali brez zastopnika.

V **Ptuju** imajo večino socialni demokratje. Dobili so 11 zastopnikov. Jugoslovenska demokratska stranka ima 7 zastopnikov, Narodni socialisti so dobili 6 zastopnikov. Ljudska stranka in komunisti niso dobili nobenega mesta.

Železniška konferenca v Celovcu

BELGRAD, 26. Avstrijska vlada je stavila te dni jugoslovenski vladi predlog, da se določijo delegati, ki naj bi začetkom maja imeli v Celovcu železniško konferenco zaradi ureditve prometa med Jugoslavijo in Avstrijo

Železničarske hiše v Zagrebu

BELGRAD, 27. V direkciji za zgradbo železnic so dovršeni načrti za zidanje stavb v področju zagrebškega ravnateljstva, da se bo v njih nastanilo železniško osobje. Z delom bodo takoj pričeli.

Reka

Napad okoličanov na Reko. — Pet mrtvih in mnogo ranjenih

OPATIJA, 28. Nasilni nastop tržaških in reških fašistov, ki so se polastili rotovža in uvedli diktaturo, je povzročil med pristaši avtonomaške stranke, posebno med okoličanskim reškim prebivalstvom veliko nezadovoljstvo in razburjenje. Kakih sto kmetov iz Drenova se je oborožilo in se je snoči napotilo proti mestu, da bi pregnali fašiste. Oboroženi so bili baje s puškami, bombami in sekirami. Blizu reške plinarne so naleteli na oddelek italijanskih orožnikov. Vnela se je huda bitka. Orožnikom so pritekli na pomoč reški legionarji in fašisti. Kmetje so so morali umeknitl. En del pa se jih je zatekel v neko hišo in se je dalje upiral. Orožniki in legionarji so oblegali hišo vse noč in končno se jim je posrečilo vdreti vanjo in pobiti kmete. Kmetje so imeli pet mrtvih. Mnogo orožnikov in legionarjev je bilo ranjenih. Bati se je novih neredov in novega krvoprelitja.

Češkoslovaška

Zveza narodov je odklonila nemške proteste proti češkoslovaški vladi

PRAGA, 28. V decembru lanskega leta je nemška iredentistična zveza »Union of Democratic Control« v Karlovih Varih, katero je bila češkoslovaška vlada vsled njenega izdajavskega delovanja razpustila, predložila Zvezi narodov spomenico o domnevnem preganjanju Nemcev na Češkoslovaškem. Ta spomenica je bila tedaj takoj pobita s spomenico praškega »Društva za politično znanost«, v kateri so bili objasnjeni vsi vzroki odpora Nemcev, katerim služi zadeva habsburških spomenikov na Češkem le kot pretveza za njihovo delovanje v prid aneksiji severnega dela Češke k Nemčiji. Poslanec Uhlíř piše v listu »České Slovo«, da je Zveza narodov nemško spomenico dela ad acta, ker se tiče čisto notranjih zadev češkoslovaške države.

Prvi maj se bliža.

PRAGA, 28. »Prager Tagblatt« razmotriva o zadnjem govoru nemškega ministra za zunanje zadeve von Simonsa. List pravi, da novi nemški predlogi prekoračijo svoto, katera se je doslej smatrala za najvišjo, do katere je Nemčija zmožna plačati. Nove predloge opravičuje težak hipni položaj nemške države. Vprašanje se bo dalo rešiti, ako bo mogla dati Nemčija svojim upnikom za posojilo jamstva, na pr. v svojih železnicah. List »Tribuna« piše, da se je Nemčiji posrečilo doseči, da se tudi Amerika zanima za vprašanje povračil. Najšibkejša stran nemških predlogov pa je okolnost, da si pridržuje Nemčija pravico plačati samo toliko, kolikor bo mogla. Zavezniki naj se zanesejo, da bo Nemčija plačala, kakor se je zavezala. Toda kar se tiče dobre volje Nemcev, je nezaupljivost zaveznikov upravičena.

Slavje italijansko-češkoslovaškega bratstva.

PRAGA, 28. Italijanska delegacija je posetila Bratislavo, prestolico Slovaške. Med vojaško parado je podelil princ Scalea češkoslovaškemu generalu Snejdarcku viteški križ italijanske krone in izročil 38. češkoslovaškemu legionarskemu polku skrinjo za zastavo, ki jo je polku darovala italijansko-češkoslovaška liga. Imenovani polk se je bojeval na italijanski fronti. Legionarski oddelki so bili razpostavljeni na celi bojni črti kot izvidnice. Po končani vojaški slovesnosti je italijanska delegacija obiskala ministra za Slovaško Micuro in 39. polk v njegovi vojašnici.

Koliko češkoslovaškega sladkorja je bilo prodanega v inozemstvo.

PRAGA, 28. Do 1. februarja je bilo prodanih v inozemstvo pet šestin onega sladkorja, ki je določen za izvoz, t. j. 2 miljona in pol q. Pri tem je imela država 2 miljardi čistega dobička. Po prihodnji žetvi bo prodaja sladkorja in alkohola v državi prosta. Sladkorju se bosta določili dve enotni ceni, ena sladkorju za konsum, druga sladkorju za industrijo. Sladkor za izvoz bo prodajala samo država.

Nemčija

Von Simonsov govor o povračilih. — Prošnja za posredovanje. — Povračila so mednarodna zadeva

BERLIN, 27. Državni zbor je natlačeno poln. Prisotnih je mnogo diplomatov. Minister za zunanje stvari von Simons je prečital nemško noto Zedinjenim državam. Nato je rekel: Ako hočemo razumeti to noto, se je treba vrniti nazaj k londonski koferenci, na kateri se vsled razlike med našo zmožnostjo in zahtevami naših nasprotnikov ni mogel doseči nikak sporazum. Z novimi predlogi ne ponujamo več kot s prejšnjimi in mogoči so bili samo za to, ker smo izbrali popolnoma drugačno podlago. Prebivalstvo razdejanih krajev je samo zahtevalo, naj pri popravi teh krajev sodelujejo tudi nemški delavci. Svobodne delavske zveze so zaslužile s svojim delovanjem hvaležnost vsega sveta in jaz smatram, da na tem mestu izrazim to čustvo. Nemška vlada je osnovno misel svojih novih predlogov pojasnila v posebni noti, dočim bi se način praktične izvršitve moral seveda določiti s posebno pogodbo med Nemčijo in prizadetimi državami. Nemško finančno ministrstvo je storilo vse potrebno za mednarodno posojilo in Nemčija je vprašala tudi strokovnjake nevtralnih držav za njih svet. Žalibog so strokovnjaki nevtralnih držav cenili gospodarsko moč Nemčije višje kakor je v resnici. Govornik je dostavil: Jaz nisem prosil nevtralne države za posredovanje in moje mnenje o paršikih sklepih se ni spremenilo. Seveda bi bilo bolje doseči s Francijo sporazum brez ovinkov, toda vesti, ki so prihajale iz Pariza, so nas učile, da ne smemo imeti tega upanja. Bila je samo ena država, ki ni ne nevtralna ne zaveznica, Zedinjene države. Neka druga država se je ponudila, da bo posredovala. Posredovanje te druge države, ki je vredna vse hvale in vsega odobravanja, se je izjalovilo radi nerodne radovednosti drugih. Vlada je morala tedaj napraviti nov poskus, ne iz strahu pred nadaljnimi odredbami, temveč iz ozira na javno mnenje tujih držav, ki gledajo na vprašanje povračil s popolnoma napačnega vidika. Bilo je treba zbrisati vsak dvom, da nočemo storiti vsega, kar zmoremo. Nismo se mogli obrniti neposredno do zaveznikov, ker bi bil tak korak v nasprotju z običaji. Ker pa poglavar ene velike države izjavil, da je pripravljen posredovati, mu ne bo težko to storiti, tem manj, ker mu je ob strani velik pravnik, kateremu je ameriško ljudstvo podelilo visoke službe v državi. Zraven tega se bo naš korak v prihodnjosti presojal v drugi luči kot v sedanjem hipu.

Odgovornost, ki smo jo prevzeli nase s tem korakom, je velika. Noto je odobrila vlada enoglasno. Letni obroki, ki jih predlagamo, se bodo lahko pokrili s posojilom in so poleg tega v skladu z gospodarsko močjo Nemčije. Dasi mislel, da bi Amerika jamčila za dolg, ni kaj preveč všeč Amerikancem, smo poskusili iti po tej poti, ker je v interesu vseh držav, da se vrata odprejo na stežaj in da se napravi konec gospodarskemu zastoju. O tem vprašanju se bo treba pogajati z zavezniki in mednarodnimi finančniki. Upamo, da nas bodo nevtralne države podpirale. Še je ostalo nekaj od bivšega nemškega imetja. Ta ostanek je na razpolago. Toda ako hočemo izpolniti versaillesko pogodbo, mora ostati nekaj tudi za nas. Vsled tega se nismo mogli odločiti za to, da bi druge države smele seči po tem, kar je hrbtenica celega nemškega gospodarstva, namreč po naši industriji. Načrt udeležbe potom delnic pa se je moral predložiti in izvedenci obeh držav ga bodo v stanu zboljšati in spopolniti.

Dosedaj smo stali na stališču, da je Nemčija že plačala 20 miljard v zlatu, ki jih mora odrajtati do 1. maja. Nasprotnik je napravil drugačen račun, posebno pa je naše ladje premalo cenil. Mogoče je, da te ladje nimajo več veljave, ki jim jo dajamo mi. Zato pa ponujamo eno miljardo v zlatu po vrhu. Dalje so od nas zahtevali, da moramo zlato državne banke takoj izročiti francoski državni banki. Vlada ni o tej zadevi še ničesar sklenila. Do zadnjega hipa moramo upati, da se bo stvar uredila. Ako hočemo popraviti neizmerno škodo, se to ne bo dalo doseči ne s tem, da bi Nemčija morala plačati škodo vseh drugih, ne s tem, da bi morala plačati obresti sploh od vse škode. Države se morajo združiti, da se beda popravi. Vsak narod bi moral čutiti dolžnost, da žrtvuje del svojega premoženja za obnovitev sveta. To se bo dalo doseči samo potom mednarodne pogodbe. Glede vprašanja krivde za vojno se bom držal besed Lloyda Georgea, ki je v decembru lanskega leta rekel v Londonu, da ni noben državnik prizadetih dežel zamislil satanskega načrta za vojno, temveč da so prišli vsi do vojne vsled več ali manj zmotnih korakov. Gospodarstvo je posoda, v kateri se pripravljajo dragocene vrednosti s finimi znanstvenimi metodami. Briand hoče to posodo razbiti, mesto da bi čakal konec opravila.

Francija

Francosko javno mnenje in novi nemški predlogi. — Listi jih enoglasno odklanjajo

PARIZ, 28. List »Le Temps« se bavi na dolgo in široko z novimi nemškimi predlogi in pravi, da nudijo mnogo manj, kot zahtevajo pariški klepi, da so nejasni in v nasprotju z versaillesko pogodbo. Ti predlogi jemajo zaveznikom vsa jamstva in ne morejo biti potemtakem nikaka podlaga za pogajanja. Ti predlogi samo opravičujejo odločne Briandove beede. »Journal des Débats« pravi, da je tem predlogom in tudi von Simonsovemu govoru namen vplivati prej na nemško ljudstvo kot pa na zaveznike. Nočemo zasužnjiti nemškega naroda, toda hočemo ga prisiliti, da plača obnovitev tistih krajev, ki jih je spremenil v puščavo. »Excelsior« piše: Vojna je stala Francijo, ako vštejemo stroške vsled škode, 500 miljard. Versailleska pogodba predvideva, da se bo povrnilo 220 miljard. Francoski delež znaša 52% od 20 miljard v zlatu in od letnih obrokov, ki jih predvidevajo pariški sklepi. Francija bi na ta način dobila 23% celokupnih stroškov za vojno in 63% stroškov za obnovitev, ki jih Nemčija dolguje. »Matin« naglaša, da bi Francija po novih nemških predlogih dobila četrtino tega, kar ji gre. Drugi listi naglašajo, da bi ti predlogi privedli do takšne rešitve vprašanja Gornje Šlezije, ki bi bilo v prid samo Nemčiji in svarijo pred nevarnim pogojem, da naj se prekličejo vse odredbe proti Nemčiji. Listi poudarjajo tudi, da se v teh novih predlogih niti ne omenja vprašanje razorožitve in kaznovanje vojnih krivcev. Vsi listi odobravajo Briandove izjave, ki so sicer zelo zmerne ali obenem tudi odločne in jasne; pozivajo vlado, naj vstraja in naj si vzame takoj nove jamščine.

Nemški predlogi nesprejemljivi. — Zavezniki bodo zasedli ruhrsko kotlino

PADIZ, 28. Agencija Havas javlja: Nemški predlogi so napravili v vseh zavezniških deželah vtis, da so nesprejemljivi. Ministrski predsednik Briand je to javil danes francoskemu poslaniku v Washingtonu. O nemških predlogih bo sicer odločal vrhovni svet, toda Franciji se zdijo ti predlogi neprimerni za podlago novim pogajanjem. Zgovornost dejstev bo Zedinjene države prepričala, da so nemški predlogi nezadostni. Zasedba ruhrske kotline postaja vsled tega bolj in bolj verjetna, toda do tega bo moglo priti še le v sedmih ali osmih dnevih po sporazumnem sklepu vseh zaveznikov. Briand se je spričo te možnosti posvetoval danes popoldne z vojnim ministrom Barthauom in načelnikom glavnega stana, gener. Buatom.

Reparacijska komisija naznanila cenitev celokupne škode. — 132 miljard mark v zlatu.

PARIZ, 28. Uradno. Reparacijska komisija je v zmislu čl. 233. versailleske mirovne pogodbe določila vrednost škode, katero mora Nemčija v zmislu čl. 232 (2. odstavek, 1. dodatek, 8. del) versailleske mirovne pogodbe povrniti, na 132 miljard mark v zlatu. Pri določevanju te svote je reparacijska komisija jemala v račun plačila, ki jih je Nemčija odštela ali jih še le bo oštela v zmislu čl. 238. Vsled tega ne grejo Nemčiji za ta plačila nikaki krediti več. V smislu 3. odstavka čl. 252. reparacijska komisija ni vštela v omenjeno število na račun Nemčije povrnitve svot, ki si jih je Belgija udolžila pri zavezniških in pri druženih državah do 11. novembra 1918. z obrestim po 5% na leto. Von Bertson, ki zastopa Bergmanna, predsednika nemške komisije za vojna bremena, je bil od reparacijske komisije povabljen k uradni seji, ki bo danes zvečer ob 21. Predsednik reparacijske komisije je von Bertsonu naznanil ta sklep. Nemška komisija za vojna bremena se bo tudi pismeno obvestila.

Francoski poslanik v Washingtonu je obveščen

WASHINGTON, 27. »Associated Press« javlja, da je francoska vlada obvestila poslanika Jusseranda, da so novi nemški predlogi popolnoma nesprejemljivi.

Amerika

Ameriška vlada smatra nemške predloge za nezadostne

LONDON, 28. Poročevalec lista »Times« v Washingtonu pravi, da bo ameriška vlada izročila nemške predloge zaveznikom s pripombo, da ne nudijo pravične podlage za pogajanja. Ameriška vlada bo javila ta svoj sklep v Berlin. »Times« dostavlja, da je ta sklep smrtni udarec za zadnje nemške upe. Enotna fronta, ki je pomagala do zmage na bojišču, je še živa. Ta manifestacija bo povečala ugled zaveznikov, da bodo lahko s tem večjim poudarkom zahtevali od Nemčije, naj po svoji zmožnosti plača škodo, ki jo je napravila.

Predsednik Harding o izpolnjevanju obvez

WASHINGTON, 27. Predsednik Harding je včeraj na sestanku bankirjev podal sledečo izjavo: Noben narod ne bo imel uspeha, noben narod ne sme upati, da se bo proslavil v človeštvu, ako nima zdrave finančne politike, ki mu veleva, da mora pravično izpolnitl svoje obveze.

Amerika ne bo brisala dolgov nobeni državi

WASHINGTON, 27. G. Matlon, državni tajnik za zaklad Zedinjenih držav javlja, da se bodo kmalu začela pogajanja med Anglijo in Zedinjenimi državami za ureditev vprašanja dolga 5 miljard dolarjev, ki ga ima Anglija pri Zedinjenih državah. Tem pogajanjem bodo sledila druga ločena pogajanja z drugimi dolžnicami. Brisanje dolgov drugih držav je nekaj nepojmljivega in tega ni predlagala ne vlada Zedinjenih držav ne vlade nobene druge države.

Anglija

Angleška vlada proučuje nove nemške predloge

LONDON, 27. Vlada je danes predpoldne proučevala nove nemške predloge o vojni odškodnini.

Lloyd George se popolnoma strinja s Francijo?

PARIZ, 28. Londonski dopisnik lista »Journal« piše, da se v sodbi o zadržanju Lloyda Georgea ni smeti prenagliti. Lloyd George je v načelu našega mnenja in misli, da je treba od Nemčije zahtevati vso svoto, ki jo predvidevajo pariški sklepi, razorožitev Nemčije in kazen za vojne zločince.

Pogajanja med rudarji in lastniki so se zopet razbila

LONDON, 27. Konferenca med rudarji in lastniki je bila odložena. Robert Horne se bo ločeno pogajal z rudarji in lastniki o prispevku vlade za plače rudarjev. Rudarji so izdali proglas, v katerem pravijo, da so lastniki s svojimi novimi predlogi kratkomalo odklonili temeljno načelo združitve dobičkov posameznih premogovnikov in načelo ustanovitve državnega urada za plače. Rudarji zahtevajo, da se ta dva pogoja morata izpolniti.

Vlada in združitev dobičkov od premogovnikov

LONDON, 28. Vlada je naznanila rudarjem, da nima namena, vsiliti združitev dobičkov premogovnikov potom zakona, ker je to odvisno le od privoljenja lastnikov.

Rusija

Rusija poslala trgovsko misijo v Nemčijo

RIGA, 28. Sovjetska vlada je poslala v Berlin misijo, ki naj sklene z Nemčijo trgovski sporazum.

Avstrija

Proglas tirolskih Nemcev proti Italiji

INOMOST, 27. Vodstvo pangermanske stranke je izdalo proglas, v katerem žigosa politiko italijanske vlade in poje slavo Bocnu. Imenuje ga »naše mesto« in izraža upanje, da bo kmalu zopet združen z veliko nemško domovino. Zveza »Andrej Hofer« je prebivalstvo povabila, naj dene proč narodne zastave, ki so bile razobešene iz veselja nad zmago pri ljudskem glasovanju, in naj razobesi črne zastave.

Poljska

Potovanje poljskega ministra za zunanje zadeve v Italijo odloženo

VARŠAVA, 26. Potovanje poljskega ministra za zunanje zadeve kneza Sapiehe v Rim je bilo odloženo, ker ima grof Sforza vsak hip odpotovati v London.

Grška

Novi letniki se kličejo pod orožje

ATENE, 27. Odlok, s katerim se kličejo pod orožje letniki 1902, 1903 in 1904, bo objavljen jutri v uradnem listu. Neka uradna nota pravi, da je položaj na bojišču povoljen, da se čete na svojih novih položajih pripravljajo za nove borbe.

Zavod sv. Jeronima v Rimu

Nedavno so se jugoslovenski škofje mudili v Rimu in razpravljali tam o aktualnih cerkvenih vprašanjih. Listi so poročali med drugim, da je prišlo do sporazuma glede rabe živega narodnega jezika v cerkvi.

Kakor posnemamo iz zagrebškega »Tagblatta«, je bilo pri razpravah v Rimu na dnevnem redu tudi važno vprašanje, ki že dolgo let meče senco na razmerje med italijanskim in jugoslovenskim svetom in ki so posebno v časih avstrijske vladavine živo razpravljali in se prerekali o njem italijanski in jugoslovenski listi.

To je zavod sv. Jeronima v Rimu. Ker je stvar važna tudi za nas, ki bivamo na ozemlju, priključenem Italiji, hočemo omeniti tu na kratko namen tega zavoda in nekoliko njegove zgodovine.

»Istituto di San Girolamo degli Schiavoni« — kakor ga imenujejo v Rimu — obstoji tamkaj že 500 let. Ustanovil ga je papež Nikolaj V. v letu 1453 na prošnjo jugoslovenskih kolonistov, ki so hoteli, da bi imelo tudi naše ljudstvo tamkaj svoje zavetišče, svoj »hospidium«, kakor ga imajo romarji drugih narodov. Papež Nikolaj je podaril bratovščini Marijino cerkev in stavbišče okolo nje, ki naj bi služilo za zavetišče romarjem. Okoli cerkve in zavetišča se je kmalu ustanovila cela naselbina, ki se je imenovala Slavonija, ali — po italijanski izreki — »Schiavonia«. Ta zavod so redno podpirali naši soplemenjaki v Rimu in v domovini, posebno v Hrvatski, Slavoniji, Dalmaciji in tudi v Bosni z legati, oporokami in darovi.

Papež Sikst V. je cerkev sv. Jeronima na novo sezidal in takšna je še danes. V tej cerkvi je papež Sikst ustanovil tudi jugoslovenski kapitelj ter določil, da morejo postati člani kapitlja le osebe, ki so rojene na našem ozemlju in ki poznajo naš jezik. **Ta kapitelj je obstojal do leta 1901, to je do časov slavnega papeža Leva XIII.** Tudi tedaj so bili še v njem samo naši soplemenjaki iz Hrvatske, Slavonije, Dalmacije in Bosne. Pravice »Ilirikov« do tega zavoda so označene na posebni zemljepisni karti — iz leta 1600. in v listini, ki je vklesana v marmor v zakristiji cerkve sv. Jeronima.

Zavod je bil vedno v stikih z domovino. Njegovi predstojniki so se ob vsakem važnem vprašanju obračali do škofov imenovanih jugolovenskih dežel. In kadar so se ti škofje nahajali v Rimu, so se udeleževali sej bratovščine. Kadar je zavod potreboval gmotne pomoči, se je vsekdar obračal do velikašev, škofov in ljudstva Hrvatske in Slavonije »... per l'amore della patria comune«. Posebno se je to godilo v 19. stoletju, ko se je cerkev popravila in umetniški izpopolnila.

Tudi rimski pisatelji starejše in novejše dobe so priznavali narodni značaj cerkve in zavoda. In italijanska vlada je do leta 1901 priznavala eksteritorialnost zavoda — torej nepripadnost k Italiji. Vendar je pozneje segla po zavodu in ga stavila pod sekvester, kakor bomo čuli kasneje.

Razumljivo je torej, če se jugoslovenski škofje posebno sedaj živo zanimajo za vprašanje zavoda sv. Jeronima. To ni važno samo iz narodnih, ampak tudi kulturnih razlogov. Poleg službe božje je zavod vršil tudi kulturno nalogo. Rim vabi k sebi vsakega inteligentnega človeka, da si ogleda tam njegove muzeje, proučuje arhive in predmete iz starodavne prošlosti. V ta namen so si ljudje iz vsega sveta ustanovili tam svoje naselbine in zavetišča, ki so olajševala to kulturno delo. Takemu kulturnemu delu je služil tudi zavod sv. Jeronima.

V letu 1598. so zahtevali voditelji zavoda od papeža Klemena VIII., naj preuredi zavod v višje učiteljišče za slovanske duhovnike. Saj je že več takih zavodov v Rimu, kakor Anima, Campo Santo, Hungaricum itd. Ta namera se je uresničila še le v 18. stoletju, ko je papež Pij VI. z reskriptom z dne 17. februarja 1790 odredil, naj se dohodki zavoda uporabljajo za izobraževanje mladih duhovnikov iz Hrvatske, Slavonije, Dalmacije in Bosne. Po petih letih pa so morali zavod zapreti, ker so duhovniki morali radi tedanjih političnih razmer zapustiti Rim. V letu 1862. so hrvatski škofje zahtevali, naj se zavod zopet odpre. In ker je bila tedaj tisočletnica sv. Cirila in Metoda, je dobil zavod ime teh svetnikov, dokler mu ni papež Lev XIII. s svojim spisom »Slavorum gentem« dal ime »Collegium Hieronymianum«. Ustanovile so se knjižnice, kapela, stanovanja za duhovnike, ki so opravljali službo božjo in se bavili s stroko, ki jim jo je določil škof. Zavod je obstajal dejanski do leta 1915, ko so se morali naši duhovniki radi vojne umakniti iz Rima.

In kaj se je zgodilo zatem? V marcu 1919. je italijanska vlada zaplenila zavod. Odstranila je po papežu imenovanega upravitelja, prostore pa je izročila nekemu zasebniku — Dalmatincu. Naši soplemenjaki so tako izgubili toli potrebno zavetišče!

To so le goli, suhi zgodovinski podatki. Zaključke prepustimo drugim.

Vsem volilcem!

Županstva so že začela razpošiljati volilne izkaznice (legitimacije). Volilci ohranite izkaznice skrbno! Kdor ne bo imel izkaznice, ne bode mogel voliti!

Politično društvo „Edinost".

Potne izkaznice za politične volitve

Potne izkaznice (zeleni listi) za volilce, ki hočejo dobiti znižano vožnjo o priliki prihodnjih volitev, se izdajajo pri anagrafičnem uradu, v ulici della Sanità št. 25, III. nadstropje, vrata št. 48. Volilci, ki se potegujejo za znižano vožnjo, se morajo izkazati z volilno izkaznico.

Domače vesti

Odprava slovenske božje službe. Prejeli smo: Hvala Bogu, sedaj je prišel čas, da smo tudi me slovenske dekleta svobodne. Ni nam treba hoditi ne k pridigi ne k popoldanski službi božji. Zjutraj eno uro več počitka, popoldan pa naravnost na plesišče ali po kaki drugi široki cesti. Bog nam tega ne šteje v greh, ker po slovensko smemo grešiti... Največja čast gospodom, ki so si toliko prizadevali odstraniti našo lepo slovensko službo božjo.

Žalostno dekle.

Kako zna »Piccolo« agitirati in kako spretno zna hujskati! »Piccolo« razmotriva volivne razmere na Goriškem. Tarejo ga skrbi in velika žalost se ga loteva. Položaj je baje težaven, pesimizem je na mestu. Volivni red, ki ga je vpeljala Italija, je za Furlanijo poguben. Italijani na Goriškem so zgubljeni. Prej so imeli tri poslance, v Italiji pa ne dobe — niti enega. »Piccolo« naznanja z ogorčenjem, da bo pet Slovencev zastopalo celo Goriško-Gradiščansko! List besno napada »Osrednji urad za nove pokrajine,ki je baje zakrivil vso nesrečo. Čemu niso pritegnili k Goriškemu videmskega okraja? Tako ostanejo Furlani in Italijani brez zastopnika. Pravica do zastopstva »je pridržana le Slovanom.« »Piccolo« poudarja, da je v goriškem volilnem okrožju 72.000 volivcev. Na Italijane pade 20.000 volivcev na Slovane 52.000. Tu prične »Piccolo« s svojim spretnim računanjem: ako bo udeležba znašala 70%, dobe Slovani 36.000 glasov, Italijani in Furlani pa le 14.000 glasov. Ker so pa Italijani razdeljeni v tri stranke, se zna prav lahko primeriti, da ne dobi niti ena stranka 7000 glasov, ki so potrebni za eno poslansko mesto. Iz tega sledi z železno nujnostjo, da dobe Slovenci vseh pet poslanskih mest.

Kako lepo zna »Piccolo« agitirati! S pomočjo matematike vzbuja v italijanski javnosti vse skrite protislovanske nagone. S tem, da kaže resen in potrt obraz, hoče vzbuniti čustva vseh laških nacionalistov. S tem, da vdano skloni glavo in pomiluje usodo tlačenih Italijanov, poziva na boj svoje ljudi, ščuva in nagnja na nas fašiste!

Važna opozoritev. Tak je naslov notici, ki jo je objavil »Popolo di Trieste« dne 27. marca. Notica omenja poleg treh drugih članov pravoslavne cerkvene občine tudi mojo osebo. Jaz ne bi reagiral, da me ni pisec označil za vohunca pok. Avstrije. Ugotavljam, da sem bil **pod Avstrijo iz političnih razlogov hudo preganjan!!!** To naj zadostuje!

Il famoso **Cravos.**

Iz Lonjerja. Pretekli pondeljek smo spremili k večnemu počitku posestnika Ivana Kjuderja. Številna udeležba pri pogrebu je pričala o spoštovanju, ki ga je imelo do pokojnika naše ljudstvo. Domači pevci so zapeli žalostinke na domu, v cerkvi in na pokopališču. — Rajni Kjuder je bil dober, razumen gospodar, skrben oče in zaveden narodnjak. Ob vsaki priliki je pokazal svoje narodno prepričanje. V tem duhu je tudi vzgojil svoje otroke. Pokojnik je bil nad 16 let zaupnik tržaške kmetijske družbe in skozi 14 let priden in vesten cenilec in ogledник tuk. Zavarovalnice gov. živine ter kot tak dajal nasvete marsikateremu vaščanu. Naj počiva v miru v domači zemlji, ki jo je tako gorko ljubil!

Stavka železničarjev traja nespremenjeno dalje. Včeraj so stavkujoči imeli shod v gledališču »Fenice«, kjer jim je bila prečitana izjava solidarnosti osobja mednarodnih spalnih vagonov.

Iz tržaškega življenja

Aretiran fašist. Pretekli večer je bil aretiran na Kjadinu fašist Josip Gregorič, stanujoč v ulici Sette fontane št. 222, ker je nosil pri sebi nabasan samokres brez orožnega dovoljenja.

Roparski napad ali maščevanje? Pred včerajšnjim popoldne je bil pripeljan v tukajšnjo mestno bolnišnico 46 letni kmet Anton Kakovič, doma iz neke vasi pri Bujah. Težko ranjenega Kakoviča so sprejeli v IX. oddelek, kjer je kmalu potem umrl. Njegov brat Ivan, ki je bil spremil Antona v bolnišnico, je pripovedoval: »Na predvečer umora je bil Anton zbran s svojo družino v kuhinji. Okoli 23. ure je potrkal nekdo na vrata. Brat je vprašal, kdo je zunaj, in odgovor je dobil, da so orožniki, ki morajo preiskati stanovanje. Anton je odprl vrata in v stanovanje je planila gruča tolovajev. Hotel je pobegniti, toda pri tem ga je doletela nesreča. Eden izmed tolovajev je ustrelil za njim ter ga smrtno nevarno zadel. Nato so tolovaji pobegnili v temno noč.« Ni še dognano, ali so prišli lopovi v stanovanje z namenom, da bi Kakovića oropali ali pa iz maščevanja. Dogodek je bil naznanjen tamošnjim orožnikom ki zločince zasledujejo.

Nepoštena kuharica. Včeraj so aretirali orožniki 34 letno kuharico Angelo Zarovo, ker je kradla perilo pri družini Stern v ulici Ginnastica. Na policiji je izjavila, da je nesla ukradeno perilo k svoji prijateljici Viktoriji Cigojevi, stanujoči v ulici Piccardi št. 55. Stanovanje je bilo preiskano in v njem so našli policijski agentje cele kupe ukradenega perila.

Tatovi v stanovanju. Včeraj pri belem dnevu so obiskali neznani gostje stanovanje Line Ferrarijeve v ulici dell'Olmo št. 2. S ponarejenimi ključi so odprli spalnico in odnesli usnjato torbico, v kateri se je nahajalo 270 lir. Tatvina je bila javljena policijskemu komisariatu v ulici dei Bachi.

Vesti iz Goriške

Čudni slučaji, ki vendar za današnje povojne razmere niso tako čudni, so se zgodili v Gorici. Neznanci, katerim pošteno delo gotovo ni glavno opravilo, pošiljajo posameznikom grozilna pisma in izsiljujejo večje vsote denarja, kot kaki člani »črne roke« pod to ali ono pretvezo. Vedno se zahteva glasi, naj pošljejo denar do določenega dne in do določene ure na poštno ležeče v Gorici. Vsote so od 1000 L do 5000 L. Nekemu trgovcu so pred dnevi zopet pisali, naj pošlje 1000 L na ta način, če ne pridejo v njegovo trgovino in ga ustrelijo. Jasno je, da položaj onih, ki dobijo taka pisma, ni zavidanja vreden. Od znanih slučajev ni nesel nihče denarja, ni pa gotovo, da se ni to zgodilo v kakem, javnosti neznanem slučaju. Kolikor smo informirani, vršijo to delo mladi elegantni pobiči, ki so se v enem slučaju celo predstavili dotičniku, ki ni hotel prinesti zaželjene vsote na pošto. Dobro bi bilo, da take slučaje naznanijo ljudje policiji in da se ta malo pobriga za izsiljevalce: bog ve, kdo se skriva za njimi!

Predavanja o zadružnem knjigovodstvu začnejo v Gorici pod pokroviteljstvom »Goriške zveze«. To je zelo hvalevredno in da se povzdigne naše zadružništvo, zelo koristno.

Izginila je z doma neka Ivanka Cigoj iz Malovš pri Črničah, ki je stara 32 let, močne postave in črnih las, govori samo slovenski. Kdor bi kaj vedel o nji, naj to sporoči na Jožefo Cigoj, Malovše 66. Pošta Črniče.

Židovsko sinagogo v ulici Ascoli v Gorici so preteklo nedeljo zopet izročili svojemu namenu. Med vojno je bila zelo poškodovana, zdaj so jo popravili in obnovili. Ves goriški židovski svet je bil ta popoldne zbran v sinagogi; prisostvovali so tudi svetni in vojaški dostojanstveniki.

Iz Podmelca smo sprejeli poročilo, da tam spi društveno življenje, ki je bilo svoječasno zelo živo. Prostori »kmečke čitalnice« so bili porušeni. Isto se je zgodilo tudi »Slov. kat. izobraž. društvu«, kateremu se je le teško posrečilo, da je zbralo zopet skupaj svojo knjižnico. »Kmetska čitalnica« praznuje letos svojo 50 letnico in priredi svojo veselico koj po binkoštnih praznikih. Ta veselica kaže postati nekaj lepega.

Književnost in umetnost

Slovenska narodna lirika. Izbral in uredil Janko Glaser. V Ljubljani 1920. Natisnila Zvezna tiskarna.

Pokojni Štrekelj nam je v dolgih letih vztrajnega dela zbral slovensko narodno pesem v monumentalni znanstveno zasnovani knjigi. Če tudi bo ta zbirka popolnoma zadoščala kot neizčrpljiv vir lepote znanstveniku in književniku, ki črpata lahko iz nje snov za svoje lastno delo, ne more ravno vsled svoje obširnosti in mnogostranosti ustrezati zahtevam širokega občinstva, ki ne išče v književnem delu morda virov za lastno izobrazbo ali poglobitev, ampak vse bolj lahkih estetskih užitkov. Potrebam teh ljudi je Glaser zadostil v polni meri s pričujočo izbero narodnih pesmi.

Zbral je iz velikega Štrekljevega reservoarja vrsto pesmi, jih uredil po sorodnosti ter razvrstil po motivih: narava, otroške pesmi, o ljubezni (teh je v zbirki največ), o ženitvi, o zakonu in o smrti. Tem je dodal še nekaj obrednih pesmi, napitnice in nekatere pobožne. Včasih je vzel iz obilice varijant pesniški najboljšo ter jo podal neizpremenjeno, drugič spet je pesmi sestavljal iz verzov posameznih varijant in jih tako približal najprvotnejši, ozir. najpopolnejši obliki.

V zbirko uvaja obširen »Predgovor«, v katerem zbiratelj podrobno analizira posamezne tipe lirične pesmi z ozirom na motive, njih notranji psihološki razvoj, njih postanek itd. Iz vsega je razvidna ljubezen, s katero se je lotil Glaser nelahkega dela, ki se mu je tudi povsem posrečilo.

Zbirko, ki bi ne smela manjkati v nobeni slovenski hiši, je izdala v lični opremi Zvezna tiskarna v Ljubljani. V časih, ko se je začela širiti celo v našo vas prosta poulična pesem, priporočamo to knjižico najtopleje našim Primorcem. Pripomogla bo gotovo v veliki meri k temu, da se to, kar je samo naše in slovensko, ne samo ohrani, ampak tudi razširi med našim narodom.

Gospodarstvo

— Madžari so ustanovili na Reki banko. »Ogrska deželna industrijska banka«, »Ogrska splošna prometna banka« in družba finančnikov iz Genue ustanovijo na Reki novo banko. Delniška glavnica znaša 5 miljonov lir.

— Nova industrijska podjetja v Jugoslaviji. Iz Belgrada poročajo: Po vsej državi, zlasti v Sloveniji se zaporedoma ustanavljajo nova industrijska podjetja. Tako se je v Sloveniji v zadnjem času ustanovila delniška družba »Triglav«, ki bo proizvajala kavo, marmelade in konserve iz sadja. Glavnica družbe znaša 500.000 jugoslovenskh kron. V Krapini na Hrvatskem se ustanovi delniška družba za izdelovanje rotacijskega papirja. Glavnica nove družbe znaša 2 miljona jugoslovenskih kron.

— Uvoz mineralnih olj v Jugoslavijo. Jugoslovenska vlada je dovolila prost uvoz mineralnih olj.

! KDOR HOČE KAJ KUPITI
KDOR HOČE KAJ PRODATI
KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD.
INSERIRAJ V »EDINOSTI« !

Borzna poročila.

Tečaji:

Trst, dne 28. aprila 1921.

Jadranska banka	300
Cosulich	358
Dalmatia	285
Gerolimich	1395
Libera Triestina	549
Lloyd	1680
Lussino	1030
Martinolich	230
Oceania	375
Premuda	409
Tripcovich	350
Ampelea	595
Cement Dalmatia	358
Cement Spalato	376

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 28. aprila 1921.

Neprepečatene krone	4.— 5.—
avstrijsko-nemške krone	3.50— 4.—
češkoslovaške krone	28.— 29.—
dinarji	61.— 61.50
leji	32.50— 33.—
marke	32.50— 33.—
dolarji	20.20— 20.30
francoski franki	154.— 155.—
švicarski franki	355.— 360.—
angleški funti papirnati	81.— 81.50
angleški funti, zlati	104.— 106.—
rubli	12.— 13.—
napoleoni	84.— 86.—

Švicarski tečaji.

ŽENEVA, 27. Lira 27'952, marka 8'275, av. krona 1'5375, angl. funt 22'69, fr. frank 43'20, dolar 5'7337.

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2'—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4'—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

PRODA SE spalna soba z dvema posteljama in psike, ul. Petronio 2, III. 715

IŠČEM služkinjo, veščo kuhanja. Dobra plača. Ulica Petronio 2, IV. 716

NJIVA s trtami in sadnim drevjem, zemljišča, kamnolom, 4000 m², nad proseško cesto v Barkovljah, radi odhoda na prodaj. Pojasnila v **Barkovljah, Salita Contovello 776.** 713

POROČNA soba nova za L 2100.— ali posamezne kose se prodajo v Campo Belvedere št. 1, Semolič. 714

NA PRODAJ je lepo posestvo na štajerskem, s krasnim gozdom, 30 oralov, 10 glav živine in prašiči, lep vinograd, vinska posoda in ves nventar kakor orodje, vozovi, uprega itd. za 800.000 jugosl. kron. Naslov pove upravništvo. (694)

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 25

BRINJEVEC jamčeno naraven, v poljubni množini, se dobi po zmerni ceni pri Fr. Dekleva, Slavina p. Prestranek. 34

POUK: Angleškega, francoskega, italijanskega, jugoslovenskega, nemškega jezika, slovnica, konverzacija, korespondenca, stenografija; trimesečni tečaji za odrastle; posebni tečaji in ponavljanje za deco. Prestavljanje. Via Boccaccio 3, vrata 14. 451

MOTOR na surovo olje in nafto Climax 25 HP najnovejše konstrukcije, in motor na nafto 12 HP, harmonij, velik čebelnjak in drugo se proda. A. Hreščak, Slivje, p. Materija. 705

LEKARNA IN KEMIČNI LABORATORIJ V SEŽANI. Ribje olje prve vrste, kemično prežkušeno. — **Sirup R.** za šibke in malokrvne otroke. — **Kroglice B.** za malokrvne ženske. — **Švedske kapljice.** — **Mazilo za garje,** (specijaliteta). — **Praška mast.** — **Tinktura** in obliž za kurja očesa. — **Fluid** za živino. — Sestavljen mlečnokisli **Kreosotov sirup,** pripravljen po posebnem receptu, preizkušeno zdravilo za pljučne bolezni in katar dihala. — Vsakovrstna zdravila in specijaliteta za ljudi in živino vedno v zalogi. — **Poštne pošiljatve.** 466

Istrska vina, bela in črna

zajamčeno pristna po znižanih cenah od 200 L hl naprej dobite na debelo v kleti

G. MARTISSA CARBONAJO

v Kopru (Istra) 306

Marsala, vermouth in žganje

— TVRDKA —

DEBIASIO & DOMENIS

Trst, ul. Coroneo 13, tel. 12-34

se priporoča cenj. gg. odjemalcem, trgovcem in gostilničarjem za ugoden nakup

ČEŠKE STEKLENINE

Porcelan, lončevina, cilindri, raznovrstne steklenice, kozarci za vino, pivo in žganje, šipe, raznovrstne svetiljke in drugo kuhinjsko posodo, vse po konkurenčnih cenah. 33

PODLISTEK

V. F. B.

V malem svetu (32)

— Kako je rečeno v »Izpovedi« proti koncu? — ji je šepetal v uho.

Ona se je nasmehnila in poslušala samo na pol. S pravo žensko strastjo se je udajala temu vrtoglavemu vrtenju, ki napravlja sladko, kar je samo na sebi divje in neumno. Ivanka ni nič čula; sanjala je, pripognene razmršene glavice in s sladkim nasmehom na obrazu. Nič ni odgovorila na Klinarjevo vprašanje in je občutila naenkrat nekaj toplega in mehkega na ustnicah. Za hip kakor da se je udala slasti tega stika, potem pa se je odtrgala in se ogledala po sobi. Bila sta sama. To se je dogodilo v enem kotu, kjer ni mogel nikdo videti iz sosednje sobe. Kakor škrlat rdeča, je korakajoč privzdignila oči do njega in rekla:

— Vi ste zlobni!

— Ali, jaz vas ljubim... te ljubim! je bil njegov odgovor in čvrsto je stisnil njeno ročico v svoji roki.

Ko je bila ob eni uri popolunoči v svoji sobi, je Ivanka še vedno rdela ob misli na tisti stik. Bila je tako razburjena, tako polno ji je bilo srce, da se je morala oddahniti in komu zaupati. Tu je bila mila, ki se je, zaspana in nevoljna, pripravljala v posteljo. Vendar je Ivanka hkratu skočila k nji, jo objela okolo vratu s svojima rokama in vskliknila:

— Mila, Mila, kako zadovoljna sem, kako sem srečna!

— No, no, radi tega ne treba, da me dušiš — je mrmljala Ljudmila, sedeč v postelji in osvobojajoč se iz Ivankinega objema. — No, ali se ti je izjavil?

— Da, Mila; rekel mi je, da me ljubi in — poljubil me je, čuješ, Mila, poljubil me je, je vskliknila Ivanka in skrila svojo razžarjeno glavo na prsa sestrina.

— A, kaj praviš! — se je čudila Mila, prebudivši se iz svojega dremeža in gladeč sestrine lase — Aj, lepe stvari so to! Pa, kako je bilo to?

— Sama ne vem, draga! — je rekla Ivanka in izprevidela, kako jo je to iznenadilo.

— On te ljubi, oj srečna, ti Ivanka! — je izdihnila mala. — Nu reci, ljubiš ga tudi ti njega?

Ivanka je prijemala za čipke na svoji halji in gledala zamišljeno pred-se.

— Da-li ga ljubim? — je ponovila potem. — Tako prijetno in dobro mi je bilo, tako srečno in zadovoljno sem se čutila, ko mi je rekel, da me ljubi, da se nisem mogla jeziti, da-si sem se silila v to... Da veš, Mila, kako to povzdiga, ko čuješ, da si ljubljena! Kako lepo je biti žnjim, razgovarjati se in občutiti svojo roko v njegovi!... Da-li ga ljubim? Ne vem. Je-li to ljubezen, kakor mene stresa nocoj, ki mi goni mraz za vročino na pleča, kar provzročuje, da bi se istočasno smejala in jokala? Ako je, potem ga ljubim...

Mila je s svojima rokama objela koleno in sedela tako molče. Svetiljka je gorela namizi, ura tiktakala — sicer se ni čulo ničesar. Vsa hiša je bila v spanju. Mila ni bila ves večer zadovoljna. Klinar je sicer zabaval tudi njo, ali, občutila je, da nima kavalirja, ki bi nji posvečal vso pozornost. Bila je zato nejevoljna, a sedaj je bila ganjena, ko je videla vzburjenost svoje sestre. Bala se je zanjo, kaj bo sledilo temu, iz te stvari, tako prepovedane in toliko zaželjene!

Ivanka je šla med tem k toaleti, občutila je vonj svojega znoja in se umila. Ko se je obrisala, se je opazovala v ogledalu in rekla:

— On me ljubi. Ali pa sem dovolj lepa, da me ne neha ljubiti?

— No, to ne bi bilo slabo! — je rekla Mila. — Ali si dovolj lepa, da te ne neha ljubiti? Hotela bi videti tistega, ki ne bi bil srečen, da sme ljubiti najlepše dekle v Zagrebu!

Tako je imenovala svojo sestro in bila je sama zaljubljena v njeno lepoto. Bila je ponosna na svojo starejšo sestro in je hotela, da bi tudi vsi drugi priznavali njeno lepoto in se ji divili.. Zato se je zdrznila, ko je Ivanka sama omenila, da bi se mogel najti kdo, ki bi mu ne bila dovolj lepa!

: JADRANSKA BANKA :

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu